

«Гендерний підхід в освіті й вихованні»

Викладачі – доктор педагогічних наук, професор Петренко Оксана Борисівна; кандидат педагогічних наук, доцент Баліка Людмила Миколаївна.

Кількість кредитів – 3

Семестр – 2-й

Анотація дисципліни

Навчальна дисципліна «Гендерний підхід в освіті й вихованні» призначена для здобувачів освітнього ступеня «магістр» педагогічного факультету Рівненського державного гуманітарного університету.

Зміст курсу орієнтований на забезпечення здобувачів знаннями щодо особливостей застосування гендерного підходу в освіті й вихованні у межах психологічної та педагогічної наук, а також на поглиблене усвідомлення гендерних проблем у контексті розвитку освіти.

Теоретичною основою курсу «Гендерний підхід в освіті й вихованні» є гендерний підхід як значуща складова особистісно орієнтованого підходу, що базується на соціостатевих особливостях хлопця/дівчини й вибудовує на підставі цього відповідний зміст, методи, форми освіти й виховання, спрямовані на створення сприятливого (гендерно чутливого) освітньо-виховного середовища з метою забезпечення розвитку особистості відповідно до її потенціалу у контексті сукупності жіночих і чоловічих моделей гендерної ідентифікації й самореалізації.

Мета курсу: сформувати у здобувачів освіти явлення про розвиток і становлення особистості дівчини й хлопця з погляду гендерного підходу, знання про гендерні відмінності й гендерні відносини між учнями й ученицями; навчити використовувати гендерний підхід у повсякденній професійній діяльності вчителя задля створення умов для формування культури поведінки дівчат і хлопців з урахуванням як їхньої статевої приналежності, так і вікових, індивідуальних, психологічних особливостей, їхнього культурного оточення й соціальних запитів.

Завдання курсу:

- розвивати у здобувачів усвідомлення понять «гендер», «гендерний підхід», «фемінний», «маскулінний», «андрогінний», «освіта й виховання», «гендерно чутливий»;
- здійснювати аналіз специфіки гендерної освіти й виховання учнів/учениць в Україні в культурно-історичному контексті;
- надати здобувачам освіти системні знання в галузі гендерної складової освітнього процесу, вміння добирати методи, форми, прийоми формування гендерно чутливого освітнього середовища;
- розкрити особливості педагогічної діяльності вчителя під дією гендерних стереотипів при вихованні особистості школярів, а також сприяти розвитку усвідомлення здобувачами гендерного підходу й використання його в майбутній професійній діяльності;
- розкрити особливості гендерної освіти й виховання учнів/учениць на уроках і у позакласній та позаурочній діяльності, сформувати навички гендерного аналізу в педагогічній діяльності;
- забезпечити подальший розвиток гендерно орієнтованої спрямованості, гендерної чутливості та гендерної толерантності у майбутніх педагогів у їхній професійній діяльності.

Очікувані результати навчання

Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів освітнього ступеня магістр, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті вищої освіти).

Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти дисципліна забезпечує набуття магістрантами компетентностей інтегральних, загальних і спеціальних.

Формування **інтегральної компетентності** передбачає здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК-1. Здатність описувати об'єкти та процеси на основі здобутих знань і розуміти широке коло філософсько-світоглядних питань; адаптуватися до суспільних змін та викликів; використовувати набутий особистісно-професійний досвід для вирішення фахових та життєвих ситуацій; аналізувати міждисциплінарні явища та процеси.

ЗК-10. Здатність визначати гендерні аспекти прав людини, історичну генезу реалізації принципу рівних прав і можливостей усіх громадян, зокрема з особливими освітніми потребами.

Фахові компетентності (ФК)

ФК-2. Здатність до оволодіння інформацією, аналізу, співставлення, порівняння педагогічних явищ, формування сучасного педагогічного мислення в контексті реформування системи освіти України.

ФК-6. Здатність реалізовувати основні принципи та норми етичної поведінки педагога під час вирішення складних і непередбачуваних педагогічних ситуацій в освітньому процесі з урахуванням гендерних особливостей.

ФК-11. Вміння здійснювати ефективну організацію виховного процесу у закладі освіти (позашкільної зокрема), моделювання професійної виховної діяльності педагога; здатність проявляти лідерський потенціал, мобілізаційні, інформаційні та розвивально орієнтаційні вміння у вирішенні організаційно-управлінських та освітніх завдань.

ФК-15. Здатність до активного творчого освоєння соціальних взаємовідносин, які виникають на різних етапах і в різних видах соціальної взаємодії, а також у творчому засвоєнні особистістю основних моральних норм, які є основою будови та регулювання міжособистісних та внутрішньоособистісних соціальних позицій, відносин.

Програмні результати навчання

ПРН 3. Володіти знаннями у сфері освітніх наук, педагогіки та психології, знаннями про можливості комп'ютерно-інформаційних технологій та інтернет-ресурсів у професійному саморозвитку.

ПРН 5. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграцію знань; нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.

ПРН 6. Вміти організувати дидактичний та виховний процес у закладах освіти, враховуючи гендерні аспекти навчання і виховання.

ПРН 13. Володіти тактиками та стратегіями спілкування, законами та способами комунікативної поведінки, міжособистісної взаємодії; приймати обґрунтовані рішення, обирати способи та стратегії спілкування для забезпечення ефективної командної роботи, міжособистісної взаємодії; нести відповідальність за вибір та тактику способу комунікації.

ПРН 14. Вміти переносити теоретичні знання, вміння та навички в ситуацію професійної діяльності, трансформуючи їх відповідно до конкретних умов, сприяти розвитку творчої активності, спрямованої на самостійний пошук вирішення проблем, пов'язаних з профілактикою девіантної поведінки особистості.

Основна частина матеріалу, опанування яким передбачене у межах вивчення навчального курсу, пропонується Вашій увазі на сайті <https://ktimv.itup.com.ua/>

Очні консультації: за попередньою домовленістю з викладачем щовівторка, з 12.45 до 14.05 (2 академічні години).

Онлайн консультації: за попередньою домовленістю з викладачем щосереди, з 18.00 до 20.00; щочетверга з 18.00 до 20.00.

E-mail викладача: oksana.petrenko@rshu.edu.ua,
liudmyla.balika@rshu.edu.ua